

Fővárosi Ítéltábla
11.Gf. 40.672/2011/4.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Kratochwill György ügyvéd (**felperes jogi képviselőjének címe**) által képviselt **felperes neve (felperes címe)** felperes által kezdeményezett, a dr. Dombi Sándor ügyvéd (**alperes jogi képviselőjének címe**) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. október 7. napján kelt 17.G. 40.044/2011/9. számú ítélete ellen a felperes részéről 10. sorszám alatt benyújtott, 11. szám alatt indokolt fellebbezés folytán a 2012. március 1. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 250.000 Ft (kettőszázötvenezer forint) másodfokú perköltséget és az állam javára külön felhívásra 900.000 Ft (kilencszázezer forint) feljegyzett másodfokú illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította, kötelezte 500.000 Ft perköltség fizetésére és az állam javára 900.000 Ft feljegyzett illeték lerovására.

Az irányadó tényállás szerint felperes felszámolását 2009. október 30. napján érkezett kérelem alapján rendelte el a Fővárosi Bíróság, a felszámolás kezdő időpontja 2010. július 19. napja.

A felszámolási eljárás elrendelésére irányuló kérelem benyújtását megelőzően, 2009. június 2-án a felek vállalkozási szerződést kötöttek, melyben a felperes 84.000.000 Ft vállalkozási díj fejében elvállalta az ... községben ... és ... helyrajzi szám alatti 85,5 m x 36 m területű üzem alapozási munkálatait az acélhéjas ipari padló és acélszerkezet megépítését. A munka befejezési határideje 2009. szeptember 30. napja volt. Ezt követően a felek 2009. október 15-én további vállalkozási szerződést kötöttek, melynek alapján a felperes ugyanezen csarnok panelozási munkálatait végezte el 58.000.000 Ft vállalkozói díj ellenében. A felperes - a 2009. november 30-án aláírt teljesítésigazolás alapján - 2009. december 2-án állította ki az 58.000.000 Ft összegű számláját.

Az alperes 2009. december 2-án kompenzációs javaslatot tett a felperesnek, melyben az általa kiállított három darab, (93/2009, 94/2009, 95/2009) számlában érvényesített összesen 22.015.689 Ft összegű követelést kívánta beszámítani a felperes 58.000.000 Ft összegű követelésébe. Rögzítette, hogy a fennmaradó tartozása összege 35.984.311 Ft. A kompenzációs javaslatot a felperes ügyvezetője elfogadta. A beszámítást követően fennmaradt alperesi tartozást megfizette részben átutalással, részben 15.632.088 Ft összegben engedményezéssel. Az alperes által beszámított követelések anyagköltséget tartalmaztak, melyeket a felperes a vállalkozási szerződéssel érintett acélcsarnok építéséhez és szerkezetépítési munkáihoz használt fel.

A felperes 2011. január 10-én keresetet terjesztett elő, melyben kérte a 2009. december 2. napján kelt kompenzációs megállapodás érvénytelenségének megállapítását a Cstv. 40.§ (1) bekezdés c) pontja alapján és 22.015.689 Ft megfizetésére kötelezni az alperest. Marasztalási keresetét másodlagosan a 40.§ (2) bekezdésében foglaltakra alapította. Hangsúlyozta, hogy nem egyoldalú alperesi nyilatkozatról van szó, hanem a felek között megállapodás jött létre, amellyel tulajdonképpen a vállalkozási szerződést módosították.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Hangsúlyozta, hogy a kompenzációs megállapodás nem tekinthető szerződésnek, ez az alperes beszámítási nyilatkozata a Ptk. 296.§-a alapján, amelyhez nincs szükség a másik fél elfogadására. A beszámítás folytán az alperes fizetési kötelezettsége még a felszámolási eljárás kezdő időpontját megelőzően a beszámítás erejéig megszűnt. A beszámítás álláspontja szerint nem jelenti az alperes előnyben részesítését.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes keresete alaptalan.

Megállapította, hogy a felperes határidőben nyújtotta be a keresetét, ezért az érdemben vizsgálható.

A beszámítással kapcsolatban az elsőfokú bíróság elsősorban azt vizsgálta, hogy az alperesi oldalon van-e olyan lejárt esedékességű követelés, amelynek tekintetében a beszámítás felmerülhetett. E körben megállapította, hogy az alperes számlái a felperes számláját megelőzően lejártak, az alperesnek 2010. január 2-án

a felperesi számla esedékességekor lejárt 22.015.689 Ft összegű követelése állt fenn.

Ezt követően azt vizsgálta az elsőfokú bíróság, hogy a kompenzáló levél a felek közötti szerződésnek minősül-e, vagy a felperes más olyan jognyilatkozatának, amely megtámadható a Cstv. 40.§ (1) bekezdése alapján. Ennek során rögzítette, hogy a Ptk. 296.§ értelmében a beszámítás egyoldalú jognyilatkozat, amelyet a kötelezettnek a jogosulthoz kell intéznie, a jogkövetkezmény beálltához nem szükséges az, hogy a jogosult a kötelezettel egyetértsen. A kompenzáló levélben használt *kompenzálás* kifejezés a beszámítással szinonim kifejezés és az alperes egyértelműen kijelentette, hogy a kompenzálást követően 35.984.311 Ft a fennmaradó tartozás. E levél a Ptk. 296.§ szerinti beszámítási nyilatkozatot tartalmazza. A felperes elfogadta a kompenzálást, de annak elfogadásának hiányában is bekövetkezett volna a nyilatkozat által célzott joghatás, a beszámítás erejéig a kötelezettségek megszűntek.

A bíróság megállapította, hogy a Cstv. 40.§ (1) bekezdés c) pontja alapján az alperes ezen egyoldalú beszámítási nyilatkozata nem támadható meg. Utalt arra, hogy a csődtörvény a felszámolási eljárás során is lehetővé teszi a beszámítást, így a csődtörvény egyéb feltétek fennállása esetén sem zárja ki a beszámítást.

Az elsőfokú bíróság a kereset másodlagos jogcímét, a Cstv. 40.§ (2) bekezdésére alapított kérelmet is megalapozatlannak találta. Megállapította, hogy a felperes fő tevékenysége lakó és nem lakóépületek építése, az alperes pedig (fa-, építőanyag-, szaniteráru-, fémáru-, szerelvény-, fűtési berendezések-, vegyes termék) nagykereskedelemmel foglalkozik. Ezért sem a felperes gazdasági tevékenységén, sem az alperes tevékenységi körén kívülnek nem minősíthető az általuk kötött vállalkozási szerződés, és az alperes által kiállított számlák tartalma ezért nem minősíthető a rendes gazdálkodás körébe nem tartozónak a felek közötti vállalkozási szerződés és annak alapján nyújtott szolgáltatás sem.

Az ítélet ellen a felperes élt fellebbezéssel és kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatásával az alperest kereseti kérelme szerint marasztalni. Előadta, hogy a felek között az eredeti vállalkozási szerződést módosító tartalmú megállapodás jött létre és ilyen módon a felszámolási eljárás megindítása iránti kérelem benyújtását követően kedvezőbb helyzetbe hozta felperes az alperest, mert az a felszámolási eljáráson kívül jutott a - teljes - követeléséhez.

A másodlagos kereseti kérelemmel kapcsolatban kifejtette, hogy a felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelem bíróságra érkezését követően az adós gazdálkodó szervezet köteles figyelni arra, hogy az általa vállalt kötelezettségek igazodjanak vagyoni helyzetéhez és az ügyvezetés figyelemmel legyen a gazdasági társaság teljesítőképességére. Hangsúlyozta, hogy a Cstv. 40.§-ában foglalt tényállások esetén nincs jelentősége a tényleges szándék fennállása bizonyításának, csupán a meghatározott eredmények bemutatásának.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú határozat helybenhagyását kérte. Kifejtette, hogy a Cstv. 40.§ (1) bekezdése kizárólag az adós jognyilatkozatával szemben biztosítja a megtámadási okot. Azonban jelen perben a

felperes nem az adós, hanem az alperes egyoldalú jognyilatkozatát, beszámítását támadta meg.

Álláspontja szerint jelen ügyben a Cstv. 40.§ (2) bekezdés sem alkalmazható, mert jelen perben az adós rendes gazdálkodási körébe tartozó szolgáltatásról van szó, azt felperes sem vitatta, hogy az adós építési vállalkozási tevékenysége, valamint az ahhoz kapcsolódó anyagbeszerzés a rendes gazdálkodás körébe tartozik.

A fellebbezés alaptalan. Az elsőfokú bíróság a per eldöntéséhez szükséges tényállást helyesen állapította meg és az abból levont jogkövetkeztetése is helytálló. A fellebbező nem hozott fel olyan új tényt vagy bizonyítékot, amely alkalmas lenne a helytálló elsőfokú ítélet megváltoztatására.

A jelen eljárásra irányadó, a felperes ellen előterjesztett felszámolási eljárás megindítása iránti kérelem benyújtása - 2009. október 30. - napján hatályos, a csődeljárásról és a felszámolásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 40.§ (1) bekezdés c) pontja értelmében az adós nevében a felszámoló - a bíróság (6.§ (1) bekezdés) előtt keresettel megtámadhatja *az adósnak* a kilencven napon belül és azt követően kötött szerződését vagy más jognyilatkozatát, ha annak tárgya egy hitelező előnyben részesítése A hivatkozott rendelkezésből megállapíthatóan a megtámadáshoz elegendő az eredmény bekövetkezése, tehát az előnyben részesítés, és az is megfelel a valóságnak, hogy a beszámítás folytán a tartozások az adott körben megszűnnek, tehát a követelés besorolásától függetlenül az alperes követelése kielégítést nyer, de az a nyilatkozat, amit a felperes megtámadott a hivatkozott törvényhely törvényi tényállását nem meríti ki.

Jelen perben ugyanis a felperes a 2009. december 2. napján kelt kompenzációs megállapodás érvénytelenségének megállapítását kérte. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a megtámadott megállapodás jogi természete szerint nem kétoldalú szerződés, hanem valójában az alperes egyoldalú nyilatkozata, ennek azonban nincs perdöntő jelentősége, mert bár a hivatkozott törvényhely szerint nem csak a szerződés, hanem az egyoldalú jognyilatkozat is megtámadható, de törvényi feltétel, hogy az egyoldalú nyilatkozatot az adós tegye. A per tárgyát képező esetben azonban a megtámadott nyilatkozatot nem az adós, hanem az alperes tette (annak ellenére, hogy az adós azt elfogadta, mert a joghatályhoz ez nem szükséges) a törvényi tényállás nem valósult meg. Mivel a fenti jogszabályhely alapján csak az adós nyilatkozata támadható meg, az elsőfokú bíróság megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes elsődleges jogcímre alapított kereseti kérelme alaptalan.

A Cstv. 40.§ (2) bekezdés értelmében a felszámoló visszakövetelheti az adós által nyújtott szolgáltatást, ha annak eredménye egy hitelező előnyben részesítése és a szolgáltatás nem minősül a rendes gazdálkodás körébe tartozó szolgáltatásnak. E rendelkezés az idézett két konjunktív (ne minősüljön a szolgáltatás a rendes gazdálkodás körébe tartozónak és az előnyben részesítés) feltétel megvalósulása esetén teszi lehetővé az adósi szolgáltatás visszakövetelését.

Az elsőfokú bíróság helyesen vizsgálta, hogy a felperes/adós által visszakövetelt szolgáltatás - az építési vállalkozás ellenértéke - rendes gazdálkodás körébe tartozó szolgáltatásnak minősül-e. Helytálló volt az a megállapítása, hogy az adós főtevékenységi körébe tartozó szolgáltatás a rendes gazdálkodás körébe tartozó szolgáltatásnak minősül. Mivel ilyen módon az egyik konjunktív feltétel nem valósult meg, e jogszabályhely alapján is megalapozatlan a felperes keresete.

Az alperes megalapozottan hivatkozott arra is, hogy a felperes által hivatkozott BDT 2010. 2291 számú eseti döntés jelen perben nem alkalmazható, mert tényállása eltér a jelen perben megállapított tényállástól [abban az ügyben az adós ingatlanát az adós egyik tulajdonosa és az ügyvezetője által képviselt másik társaság vásárolta meg (nem tartozott a fő tevékenységi körébe) és a vételárat a szerződés szerint beszámítással fizették meg].

Minderre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság helytálló ítéletét a 253.§ (2) bekezdése alapján - az indokolás fenti kiegészítésével - helybenhagyta.

A Pp. 77.§ és 78.§ alapján kötelezte a pereszes felperest saját költsége viselésére és az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 900.000 Ft fellebbezési illeték állam javára történő megfizetésére a 6/1986 (VI. 26) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján, valamint az alperes jogi képviselője munkadíjának megfizetésére, melynek mértékét a Pp. 79.§ alapján - figyelemmel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (3)-(5) bekezdésében foglaltakra is - mérlegeléssel állapította meg, és amely tartalmazza az áfát is.

Budapest, 2012. március 1.

Botka Lászlóné dr. s.k.
a tanács elnöke

. Csányi Terézia Katalin s.k.
s.k.

előadó bíró

dr. Volein Anna

bíró

A kiadmány hitelül: